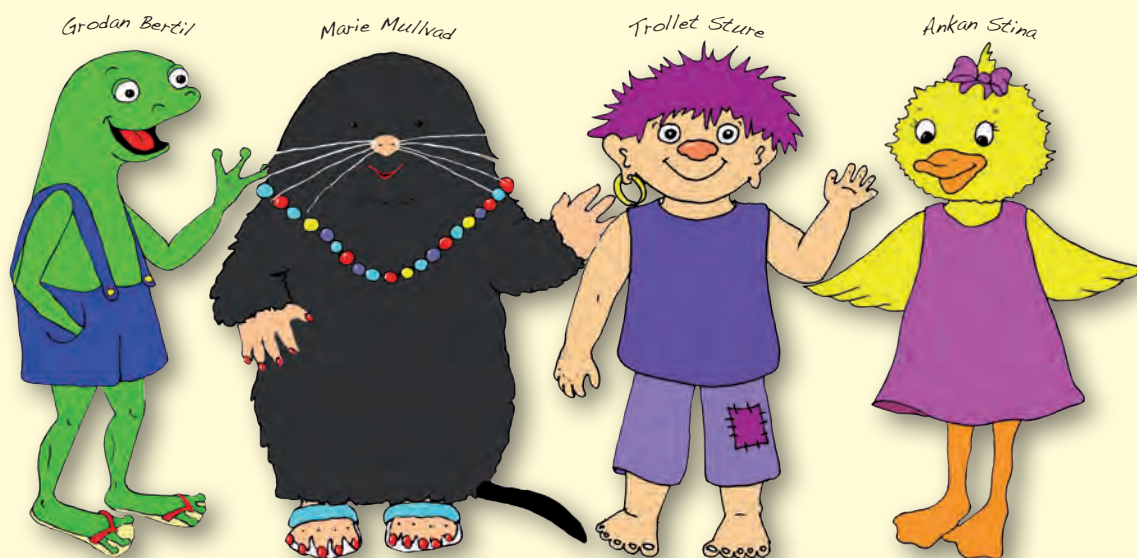
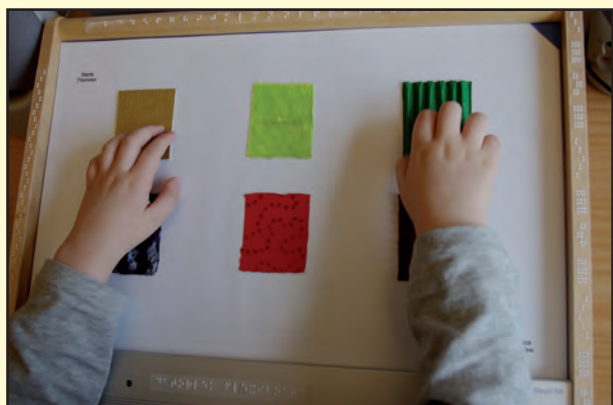
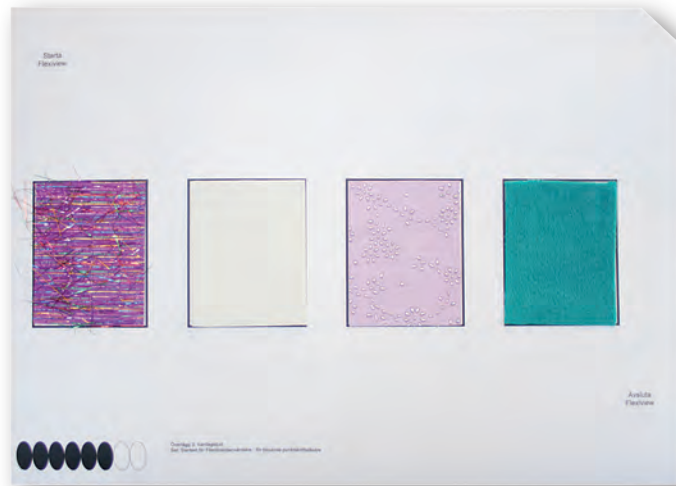

Lärarhandledning till Startset för Flexiboardanvändare – för blivande punktskriftsläsare

Överlägg

Nr 3: Vardagsljud

Beskrivning

Överlägget består av fyra tryckytor med tydligt olika textur. När man trycker på ytorna hör man ljudet från en elvisp, en dusch, en dammsugare eller ett trafikljud, samtidigt som tillhörande bild visas på skärmen.

Handledning till överlägget

Här gäller fortfarande tanken att barnet ska bekanta sig med texturen och att kunna diskriminera de olika texturerna från varandra.

Prata med barnet om lägesbegrepp som vänster, höger, i mitten, först och så vidare. Ljuden är vanliga vardagsljud som barnet behöver kunna identifiera. Prata kring dessa. Det är viktigt att det blir ett samspel mellan dig och barnet för att barnet ska befästa begreppen.

Tips!

Man kan göra nya överlägg genom att spela in vardagsljud eller söka på internet efter ljud. Klistra på egna texturer som barnet tycker om, eller använd samma överlägg och lägg bara dit den nya koden.

Överlägg

Nr 10: Toalettbesöket

Beskrivning

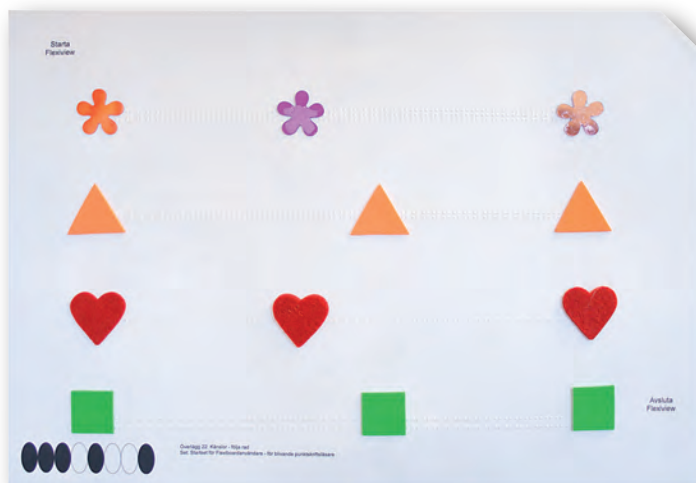
Första sagan handlar om grodan Bertil som är kissnödig och går på toaletten. Tryckytorna har olika textur och ska symbolisera grodan, toaletten och en handduk. Vid varje tryckyta läses en del av sagan upp samtidigt som tillhörande bild visas på skärmen.

Handledning till överlägget

Sagan handlar om grodan Bertil och därför är "hans" textur på den första tryckytan. Sagan innehåller många bekanta ljud. Prata med barnet om ljuden och momenten i sagan. För att få sammanhang i sagan måste man läsa från vänster till höger. Barnet får begreppen samtidigt som det övar på läsriktningen.

Tips!

Ha gärna figurerna till hands då ni läser sagan. Plocka fram dem vid andra tillfällen tillsammans med andra barn och lek sagan. Vidareutveckla leken till nya sagor.

Överlägg

Nr 22: Känslor – följa rad

Beskrivning

Detta överlägg handlar om känslor och innehåller tolv tryckytor som är sammanlänkade tre och tre via en rad med olika mönster av punkter.

Man börjar med att trycka på den vänstra ytan, följer sedan raden till en likadan tryckyta, trycker, lyssnar och fortsätter sedan till sista ytan på raden.

Handledning till överlägget

Det kan vara svårt att förstå och använda sig av kroppsspråk när man inte ser. Prata om känslor och om hur man låter och ser ut när man till exempel är glad och arg osv. Träna även på att se glad, arg, ledsen och rädd ut.

Här tränar barnet på att följa en rad från vänster till höger med fingrarna samt att byta rad, på samma sätt som när man läser punktskrift. Uppmuntra barnet att följa med längs raden med båda händernas fingrar.

Viktigt är att barnet håller kvar fingrarna på tryckytan när ni lyssnar på ljudet för att hitta rätt när hon ska gå vidare till nästa tryckyta. Det här är ett viktigt moment för att inte tappa bort sig på raden när man så småningom ska läsa ”på riktigt”.

När raden är slut följer man samma rad tillbaka till början och ned till nästa rad. Detta är en viktig övning i lästeknik då man måste kunna hålla reda på vilken rad man är på för att hitta vidare till nästa.

Det är dock viktigt att barnet fortfarande tycker att arbetet är roligt. Pressa inte för hårt men påminn ibland om tekniken.

Tips!

Prata gärna mer om kroppsspråk, vad det är och hur det fungerar.

Finns det andra tillfällen då vi använder oss av kroppsspråk? Hitta på egna överlägg och övningar som handlar om hur man kan uttrycka sig med kroppsspråk.

Överlägg

Nr 26: Räkna enkronor 1

Nr 27: Räkna knappar

Nr 28: Addition 1

Nr 29: Addition 2

Beskrivning:

Överlägg nr 23 används som grund även till överläggen nr 26–29. Till dessa överlägg finns färdiga ”strippar”. Lägg den ”stripp” som ska användas i streckkodsläsaren längst ned i vänstra hörnet ovanpå överlägg nr 23. Sätt gärna fast den med en tejpbit så att den ligger still. Till överlägg nr 26, 28 och 29 behövs det 15 enkronor som ni själva måste bidra med. Till överlägg nr 27 medföljer en påse med knappar. Gå tillväga på samma sätt med alla dessa överlägg som består av 5 trycktytor i form av askar. Då man trycker i asken får man en matematisk uppgift och löser den med tillhörande laborativt material.

Handledning till överlägget:

Börja med att undersöka överlägget, räkna hur många askar det finns, hur stora de är och så vidare. Lägg pengarna/knapparna i en skål där barnet lätt kommer åt dem och samtala med barnet om vad det är och hur

de känns, om barnet har stött på dem tidigare och vet vad de används till.

Tänk på att samspelet mellan dig och barnet är viktigt. Inför arbetet med överlägg nr 28 och 29 behöver man förbereda uppgiften genom att lägga 1–3 enkronor i respektive fack innan barnet börjar arbeta. Lyssna på uppgiften och förbered genom att lägga rätt antal enkronor i facken.

I arbetet med överläggen övar barnet upp sin taktila förmåga att diskriminera föremål, att samarbeta med händerna, att förstå begrepp och uppfatta antal upp till fem.

Barnet ska som i de tidigare överläggen följa läsriktningen.

När barnet lyssnat på uppmaningen om vad som ska läggas i asken ska hon hålla kvar den ena handen i asken och leta efter föremålet i skålen med den andra.

Håller barnet inte kvar den ena handen tappar hon lätt bort i vilken ask hon ska lägga föremålet.

Tips!

Gör nya överlägg genom att spela in nya matematiska uppgifter.

Använd överlägg nr 23 som grund och skriv bara ut streckkoden på de nya överlägg ni gör och lägg ned dem i läsaren i vänstra hörnet för att få nya funktioner på överlägget.

Överlägg

Nr 40–49: Bokstaven

a, l, i, s, å, r, m, v, e, n

Beskrivning:

Det här är en grupp på tio överlägg där varje överlägg handlar om en särskild bokstav. Vi har använt de tio första bokstäverna som enligt Läsläran, är den bästa inlärningsordningen. Varje överlägg innehåller fem trycktytor fördelade på två rader. Raderna har olika punktmönster och tryckytan motsvarar den aktuella bokstaven. Då barnet trycker på bokstaven spelas en ljudfil upp som handlar om den aktuella bokstaven samtidigt som bokstaven visas i svartskrift på skärmen.

Handledning till överlägget:

Barnet tränar här förmågan att diskriminera bokstäver och lyssna till bokstavsljud.

Uppmuntra barnet att läsa med fingerblomman. Om man läser med fingertoppen är det lätt att missa någon punkt i bokstaven.

Även här tränar barnet på att följa en rad med fingrarna samt att byta rad, på samma sätt som när barnet ska läsa punktskrift.

Uppmuntra barnet att följa med längs raden med båda händernas fingrar.

Viktigt är att barnet håller kvar fingrarna på tryckytan när ni lyssnar på bokstaven för att hitta rätt när hon ska gå vidare till nästa tryckyta. När raden är slut följer man samma rad tillbaka till början och ned till nästa rad. Detta är en viktig övning i lästeknik då man måste kunna hålla reda på vilken rad man är på för att hitta vidare till nästa.

Tips:

Fortsätt gärna och gör egna överlägg till resten av bokstäverna, eller nya ljudfiler till de som redan finns.

Den rekommenderade inlärningsordningen för bokstäver i punktskrift är:

a l i s å r m v e n ä f o k u t h b g
d ö j p y c x q z w